TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Vì sao bầu cử tổng thống Mỹ tốn kém kỷ lục?

11:05 06/03/2016

Đường đến Nhà Trắng luôn là một cuộc đua dài đầy thách thức với nhiều kịch bản bất ngờ.

THCL Đường đến Nhà Trắng luôn là một cuộc đua dài đầy thách thức với nhiều kịch bản bất ngờ.

Đa số cử tri không quan tâm lắm đến bầu cử cho đến vài tuần trước khi cuộc đua chính thức khởi động, trong khi thực ra cuộc đua đã được khởi động từ trước đó hàng năm trời với các kế hoạch, chiến dịch gây quỹ và cả những toan tính.

Vậy thì khi nào bạn mới thực sự cần quan tâm tới bầu cử và sự khác nhau giữa bỏ phiếu kín và bầu cử sơ bộ là gì? Sau đây là những gì bạn cần biết về cuộc bầu cử tổng thống Mỹ 2016.

Hai chính đảng lớn nhất của nước Mỹ - Dân chủ và Cộng hoà – chọn ứng cử viên đại diện cho mình thông qua các cuộc đấu ở từng bang và vùng lãnh thổ của Mỹ (Ảnh: AP)

Tại sao các chiến dịch tranh cử tổng thống Mỹ thường kéo dài?

Hai chính đảng lớn nhất của nước Mỹ - Dân chủ và Cộng hoà – chọn ứng cử viên đại diện cho mình thông qua các cuộc đấu ở từng bang và vùng lãnh thổ của Mỹ, tiến trình này bắt đầu từ tháng 2 và kéo dài trong vòng 5 tháng trước khi diễn ra bầu cử chung cuộc.

Theo truyền thống, Iowa và New Hamsphire sẽ là hai bang kết thúc sớm nhất quá trình lựa chọn này, sau đó mới đến các bang khác. Tuy nhiên, các ứng cử viên thường đã dành cả năm trời để chuẩn bị cho chiến dịch tranh cử ở những nơi này.

Một khi các đảng đã xác định được ứng viên duy nhất cho mình, họ sẽ dồn toàn lực để hỗ trợ cho chiến dịch tranh cử của người đó trong thời gian suốt từ mùa hè qua mùa thu, nhằm đạt được kết quả tốt nhất trong ngày bầu cử chính thức vào tháng 11.

Tại sao lại tốn kém như vậy?

Ứng viên đảng Cộng hòa Donald Trump từng tuyên bố sẽ chi ít nhất 2 triệu USD mỗi tuần cho chiến dịch tranh cử. (Ảnh: AP)

Một nguyên ngân khiến cho chiến dịch tranh cử này trở nên đắt đỏ chính là vì nó kéo dài quá lâu. Không giống như các nước khác, ở Mỹ không có quy định giới hạn thời gian mà một ứng viên có thể bắt đầu chiến dịch tranh cử của mình. Ví dụ như Ted Cruz đã chính thức thông báo tham gia tranh cử bắt đầu từ tháng Ba năm 2015 – tức là 20 tháng trước ngày bầu cử.

Thêm vào đó là việc không giới hạn kinh phí được phép chi tiêu. Chiến dịch tranh cử của một cá nhân có thể đốt tới 1 tỷ USD - đó là còn chưa tính tới kinh phí đóng góp của những nhóm ở hải ngoại. Nói cách khác, không có giá rẻ cho một chiến dịch kéo dài tới hai năm, trong đó chủ yếu là để tuyên truyền trên các phương triện truyền thông và chi trả cho những nhóm vận động tranh cử.

Điểm khác biệt giữa “họp kín” và “bầu cử sơ bộ”

Mỹ có hai hình thức để thu thập phiếu bầu của cử tri trong các cuộc bầu cử tổng thống – đó là “họp kín” và “bầu cử sơ bộ”.

“Bầu cử sơ bộ” là hình thức đa phần mọi người nghĩ tới khi hình dung về một kì bầu cử - tức là mọi người có mặt tại một điểm bỏ phiếu cố định và lựa chọn ứng viên của mình thông qua bỏ phiếu. Điểm bỏ phiếu này mở cửa cả ngày

Trong khi đó, hình thức “họp kín” lại khác hoàn toàn. Đó là sự kiện trong đó các thành viên của cộng đồng tại địa phương tham gia và tranh luận. Nó thường được tổ chức vào buổi tối và kéo dài trong nhiều giờ. Địa điểm họp kín có thể là ở những nơi công cộng như nhà thờ, trường học, thư viện nhưng cũng có thể là ở nhà riêng, tuỳ thuộc vào từng điều kiện và hoàn cảnh cụ thể.

Tại sao Iowa và New Hamsphire lại trở nên quan trọng?

Cử tri Iowa đi bỏ phiếu sơ bộ. (Ảnh: AFP)

Iowa là bang áp dụng hình thức "họp kín", trong khi New Hamsphire lại tổ chức "bầu cử sơ bộ", đây là hai nơi tổ chức bầu cử sớm nhất. Mặc dù chỉ đóng góp phần nhỏ trong số lượng cử tri Mỹ, kết quả ở hai bang này lại có vai trò cực kì quan trọng do là những nơi bỏ phiếu đầu tiên.

Kết quả ở hai nơi này cho thấy những đánh giá sơ bộ đầu tiên về khả năng của ứng cử viên trong đó bao gồm mức độ yêu mến của cử tri, khả năng tổ chức và động lực của ứng viên. Người ta trông đợi một số ứng cử viên có thực lực được cho là yếu hơn sẽ bị loại bớt ngay từ vòng Iowa và New Hamsphire.

Khi nào cử tri nên thực sự quan tâm?

Mười ba bang và vùng lãnh thổ sẽ tiến hành "họp kín" hoặc "bầu cử sơ bộ" vào ngày thứ Ba đầu tiên của tháng Ba, ngày mà người ta thường gọi là "Super Tuesday". Kết quả sẽ được công bố cùng lúc và con số tuyệt đối ở những nơi này nhiều khả năng sẽ tạo ra những thay đổi lớn tới cuộc đua toàn quốc.

Khi nào ứng viên cuối cùng của các đảng sẽ được công bố?

Công chúng thông thường sẽ biết ứng viên cuối cùng đại diện cho mỗi đảng vào khoảng cuối mùa Xuân sang năm, nhưng sự lựa chọn chính thức sẽ phải chờ đến kì đại hội chính thức của mỗi đảng vào mùa Hè.

Liệu ứng viên được nhiều phiếu bầu nhất sẽ chiến thắng?

Mỗi bang của nước Mỹ sẽ thành lập các Đại cử tri đoàn, trong đó mỗi bang sẽ có số lượng đại cử tri tương ứng với số lượng dân biểu và Thượng nghị sĩ của mình, tức là bang càng lớn sẽ có càng có nhiều đại cử tri. Người dân Mỹ sẽ bầu ra đại cử tri đại diện cho mình, sau đó đại cử tri mới bỏ phiếu bầu Tổng thống và phó Tổng thống. Ở nước Mỹ hiện nay có tổng cộng 534 đại cử tri như vậy.

Ở hầu hết các nơi (trừ hai bang Maine và Nebraska), người thắng sẽ có tất cả - có nghĩa là nếu ứng viên đạt được 60% số phiếu bầu ở California, người đó sẽ có phiếu của cả bang. Ví dụ vào năm 2012, ông Obama đạt được 51% số phiếu bầu trên toàn quốc, tức là ông đã có 61% phiếu đại cử tri. Nói tóm lại, bất cứ ai đạt được trên 270 phiếu đại cử tri sẽ chiến thắng.

Theo Dân Trí